

Bruxelles, 16 mai 2025
(OR. en)

8784/25

LIMITE

TELECOM 135
CYBER 125
COMPET 349
ESPACE 34

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Data:	16 mai 2025
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul

Subiect:	Conectivitatea prin satelit ca element constitutiv al autonomiei strategice – necesitatea unei abordări cuprinzătoare - Schimb de opinii
----------	---

În contextul geopolitic actual aflat în continuă schimbare, conectivitatea stă la baza autonomiei strategice a UE. Fără o conectivitate fiabilă și rezilientă, folosind infrastructura terestră și non-terestră existentă, UE nu va putea să își atingă obiectivele ambițioase și nici să își mențină competitivitatea pe termen lung. Într-o lume din ce în ce mai interconectată, a trata conectivitatea ca pe o serie de domenii tehnologice izolate, precum sistemele spațiale, cablurile submarine, rețelele fixe și infrastructura mobilă, nu mai reflectă complexitatea schimburilor moderne de date. În prezent, datele circulă fără piedici prin aceste diferite infrastructuri: un utilizator care accesează servicii bazate pe cloud de pe un dispozitiv mobil poate conta pe conectivitatea 5G locală, pe magistrale terestre de fibră optică, pe cabluri submarine intercontinentale și pe relee prin satelit, în timp ce mai multe funcții de rețea sunt virtualizate și executate în cloud. Această interdependență creează un sistem bine sudat în care, dacă un element este afectat de perturbări sau nu beneficiază de investiții suficiente, pot fi subminate performanța, reziliența și securitatea ansamblului de elemente.

În ultimii zece ani, UE s-a concentrat în primul rând pe infrastructurile terestre (4G/5G, fibră optică). Însă, ca urmare a progreselor tehnologice care au permis reducerea costurilor de construcție și de lansare a sateliților, întreprinderi private și noi actori au profitat de această oportunitate pentru a dezvolta și a oferi servicii noi, în special constelații de sateliți pe orbită terestră joasă care oferă o latență redusă a datelor în comparație cu sateliții de comunicații tradiționali. Conectivitatea prin satelit joacă un rol din ce în ce mai important în asigurarea accesului la internet în bandă largă la prețuri accesibile în zonele îndepărtate, precum și a serviciilor pentru securitate, reziliență, gestionarea crizelor, apărare și a altor aplicații critice, datorită independenței sale față de aprovizionarea terestră cu energie și față de alte perturbări. Cum provocările globale se intensifică, conectivitatea prin satelit este esențială pentru capacitatea UE de a răspunde în mod eficace la situații de urgență, de a-și proteja suveranitatea digitală și de a sprijini competitivitatea și creșterea economică.

În acest scop și pentru a răspunde preocupărilor legate de lipsa suveranității UE în domeniul conectivității bazate pe spațiu, Uniunea a decis să își creeze propriul sistem de conectivitate securizată prin satelit IRIS², care va deveni operațional inițial în 2030 (IOC) și va oferi servicii inițiale prin intermediul Govsatcom începând din acest an (2025), extinzându-și totodată portofoliul treptat pentru a include servicii pentru utilizatori guvernamentali, inclusiv aplicații militare, și soluții de conectivitate asigurată pentru o utilizare civilă și comercială mai răspândită.

Și alți actori dezvoltă sisteme de conectivitate prin satelit și își evaluează strategiile. Având în vedere că peisajul tehnologic este în continuă evoluție și că apar noi provocări, este un moment potrivit pentru a ne redefini abordarea și pentru a asigura succesul sistemelor UE.

În ceea ce privește comunicațiile prin satelit, trebuie să ne consolidăm autonomia strategică pentru a ne asigura și îmbunătăți reziliența și pentru a ne proteja piața unică.

Conectivitatea prin satelit este inclusă deja în standardele 5G, iar convergența rețelelor non-terestre și terestre va deveni din ce în ce mai răspândită sub mai multe forme, cum ar fi integrarea rețelei de bază 5G și un roaming neîntrerupt în rețelele prin satelit și terestre, și, probabil, va fi importantă și pentru tehnologia 6G, preconizată a fi standardizată până în 2030. Evoluția tehnologiilor prin satelit, precum „direct to device” (D2D), și creșterea numărului de parteneriate dintre operatorii de rețele mobile și furnizorii de sateliți creează noi oportunități, dar aduc totodată cu sine provocări și riscuri, operatorii de satelit fiind atât partenerii, cât și concurenții operatorilor de telefonie mobilă. O componentă de bază a autonomiei strategice este și integrarea componentei terestre necesare pentru conectivitatea prin satelit, inclusiv conectivitatea magistrală, cum ar fi cablurile terestre și submarine.

S-au pus mai multe probleme legate de măsura în care sectorul se poate baza pe sateliți pentru a oferi servicii universale sau obiective ori obligații de acoperire și legate de implicațiile pentru reglementare, inclusiv pentru ajutoarele de stat. Asigurarea unui acces echitabil pe piețele UE și pe cele naționale ar fi și ea esențială pentru a menține o piață deschisă și competitivă, cu oferte diversificate, în beneficiul utilizatorilor finali, inclusiv al guvernelor și al consumatorilor.

Niște norme armonizate privind accesul pe piață și niște condiții comune de autorizare a utilizării spectrului pentru serviciile prin satelit ar putea asigura condiții de concurență echitabile pentru operatorii din UE și din afara ei, ar putea încuraja conformitatea și ar putea sprijini concurența. Acest lucru va consolida poziția Europei pe scena mondială în sprijinul constelațiilor europene, a căror viabilitate financiară depinde de realizarea unor servicii globale.

În același timp, pentru anumite servicii, precum „direct-to-device” (D2D), posibilă utilizare a frecvențelor terestre de la stații de bază din spațiu ridică probleme tehnice, cum ar fi evitarea interferențelor dăunătoare, în special în peisajul fragmentat al autorizării, precum este cel european. Europa nu ar trebui să aștepte până la următoarea reuniune a Conferinței mondiale pentru radiocomunicații din 2027 (WRC-27) ca să se implice în această discuție, deoarece riscă să rămână în urmă față de alte părți ale lumii. În același timp, UE ar trebui să profite pe deplin de abordarea sa armonizată în ceea ce privește utilizarea benzii de 2 GHz pentru serviciile mobile prin satelit (MSS). Mai exact, este necesar să se ia măsuri în timp util pentru viitorul benzii de frecvențe de 2 GHz armonizate la nivelul UE, deoarece autorizațiile existente expiră în mai 2027. Grupul pentru politica în domeniul spectrului de frecvențe radio a identificat cereri concurente pentru această resursă finită, inclusiv pentru aplicații MSS tradiționale, ecosisteme IoT/M2M și noi servicii D2D. Este esențial să se profite de această ocazie și să se utilizeze banda pentru a accelera implementarea acestei tehnologii, să li se ofere părților interesate certitudine în materie de reglementare și să se abordeze strategic pregătirile pentru WRC-27, în cadrul căreia se va discuta despre alocările suplimentare pentru MSS. Este important să se ia măsuri oportune pentru a obține un echilibru între continuitate pentru operatorii existenți și oportunități pentru cei care abia intră pe piață, asigurându-se neutralitatea tehnologică în timp ce se promovează inovarea și concurența în sectorul MSS.

O altă provocare majoră constă în protejarea sistemelor prin satelit ale UE și a serviciilor acestora, în special a serviciilor globale de navigație prin satelit (GNSS) Galileo, împotriva interferențelor dăunătoare. Consolidarea mecanismelor pentru schimburile de informații, monitorizarea interferențelor, dezvoltarea de alternative, punerea în aplicare a unor contramăsuri și atenuarea sunt esențiale pentru a menține reziliența și fiabilitatea sistemelor prin satelit ale Uniunii.

În scopul de a proteja interesele Uniunii în legătură cu alocarea spectrului global și cu accesul la acesta, va fi esențial să se facă pregătiri eficiente și în timp util pentru Conferința mondială pentru radiocomunicații din 2027, nu numai pentru definirea viitorului serviciilor avansate de comunicații electronice, cum ar fi D2D, ci și pentru sprijinirea altor politici ale UE care se bazează pe spectru, de exemplu, monitorizarea schimbărilor climatice prin programul Copernicus. Va fi necesară o abordare proactivă și bine coordonată la nivelul UE pentru a se asigura că Europa rămâne competitivă și autonomă din punct de vedere strategic în peisajul comunicațiilor prin satelit care evoluează în ritm accelerat.

Întrebări propuse:

1. Ce părere aveți despre rolul infrastructurii de sateliți în asigurarea competitivității și a autonomiei strategice a Europei, ținând seama de evoluția acesteia în viitorul apropiat?
 2. Cum pot niște norme armonizate referitoare la accesul pe piață și la asigurarea respectării legislației să sprijine atât inovarea, cât și autonomia strategică și să garanteze că toți actorii se supun normelor?
 3. Ce măsuri specifice ar trebui să ia UE pentru a-și consolida independența tehnologică în ceea ce privește conectivitatea prin satelit?
-